

STUDII DE FUNDAMENTARE PENTRU ACTUALIZAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI PETRICANI, JUDEȚUL NEAMȚ

1_3. RELAȚII PERIURBANE

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	3
Obiectul lucrării	3
2. ZONE SUBURBANE – CONTEXT TERMINOLOGIC, JURIDIC ȘI FUNCȚIONAL.....	4
2.1. Definirea conceptuală a zonelor periurbane.....	4
2.2. Context juridic și funcțional (sau național și regional al funcționării zonelor periurbane).....	5
2.3. Structura sistemului de așezări din județul Neamț și poziționarea comunei Petricani în context județean.....	9
2.4. Sistemul județean, zonal și local de căi de comunicație	14
2.5. Zona de influență a așezărilor urbane sub aspectul distanțelor între reședințele de comună și localitățile urbane.....	17
2.6. Delimitarea zonei periurbane.....	18
3. TERITORII SUBURBANE ȘI CATEGORII DE RELAȚII.....	21
3.1. Relații de facto/sate vs. relații de jure/comune; relații rezidențiale, economice, de transport și gestiune servicii publice etc.	21
3.2. Relații de cooperare	24
3.3. Relații de competiție (economică, rezidențială).....	26
4. CONCLUZII ȘI DISFUNCȚIONALITĂȚI.....	27

1. INTRODUCERE

Obiectul lucrării

Studiul de fundamentare privind definirea zonei periurbane este elaborat pentru procesul de actualizare a Planului Urbanistic General și a Regulamentului Local de Urbanism al comunei Petricani.

Acesta caută să identifice caracteristicile definitorii ale teritoriului din imediata apropiere a comunei, caracteristici care pot genera/fundamenta propuneri referitoare la zonificarea funcțională și economică, la organizarea și structurarea sistemului de localități din jurul comunei. Documentația a fost întocmită în funcție de:

- necesitățile formulate de beneficiar (Consiliu Local al comunei Petricani) în caietul de sarcini;
- conținutul contractului, caietului de sarcini, dintre beneficiar și elaboratorul documentației;
- standarde profesionale în materie de urbanism și amenajarea teritoriului;
- cadru legislativ.

Totodată, prin intermediul propunerilor formulate se conturează un plan tematic de bază, suport pentru un studiu detaliat (documentația PUG), care conține direcțiile și principiile de urmat pentru armonizarea programelor și proiectelor de dezvoltare la nivel regional, județean, zonal și local, în scopul dezvoltării durabile a comunei și a ariei de polarizare a acestuia.

2. ZONE SUBURBANE – CONTEXT TERMINOLOGIC, JURIDIC ȘI FUNCȚIONAL

2.1. Definirea conceptuală a zonelor periurbane

Spațiul din imediata apropiere a centrelor urbane, subiectul principal al acestui studiu, a cunoscut în literatura de specialitate, de-a lungul timpului, mai multe denumiri care în esență se referă la aceeași entitate geografică, caracterizată prin prisma a trei elemente specifice: proximitatea spațială a orașului, conexiunile strânse cu acesta și fondul construit cu profil rezidențial, industrial și/sau comercial. Astfel, unii specialiști (geografi, economiști, urbaniști) au utilizat noțiunea de „banlieue” (în literatura franceză), „suburbs” (în literatura engleză) sau termeni compuși precum, aglomerare urbană (P. George și P. Randet, 1959), bazin urban (B. Kayser, 1967), regiune urbană (R. Dickinson), regiune funcțională (H. Carol), regiune de organizare (R. Platt), Umland (în literatura germană și scandinavă), zonă preorășenească (în literatura sovietică) și zonă periurbană (L. Boutrais și B.J. Racine)¹. Atenția specialiștilor pentru acest spațiu suburban apare odată cu revoluția industrială, sfârșitul secolului al XVIII-lea începutul secolului al XIX-lea, datorită exploziei demografice, a dezvoltării industriei și a mijloacelor de transport motorizate, elemente care au condus la epuizarea spațiilor din mediul urban și implicit la depășirea limitelor teritoriului orașului.

În legislația de specialitate din România, termenul de teritoriu periurban a fost introdus în anul 2001, în Legea 350 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, și este definit în Anexa nr. 2 ca „suprafața din jurul municipiilor și orașelor, delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații de interdependență în domeniul economic, al infrastructurii, deplasărilor pentru muncă, asigurărilor cu spații verzi și de agrement, asigurărilor cu produse agroalimentare etc”.

Termenul de teritoriu periurban este de multe ori utilizat în această lege împreună cu cel de teritoriu metropolitan, care este însă definit ca „suprafața situată în jurul municipiilor, în cadrul căreia se creează relații reciproce de influență în domeniul căilor de comunicație, economic, social, cultural și al infrastructurii edilitare”. Așadar, principala diferență dintre teritoriul periurban și cel metropolitan, așa cum sunt definite în legislația românească, este dată de mărimea centrului urban în jurul căruia se constituie acest teritoriu: teritoriile metropolitane ar putea exista doar în jurul marilor aglomerări urbane, în timp ce teritoriile periurbane se pot constitui în jurul oricărui municipiu sau oraș, altele decât cele reședință de județ.

Zona periurbană se diferențiază de zona urbană prin următoarele trăsături:

- poziționare / localizarea în exteriorul structurilor / așezărilor urbane;
- nivel ridicat al deplasărilor spre zona urbană (navetism, aprovizionare atc);
- populație omogenă din punct de vedere socio-economic;

- densitate mai scăzută. Trebuie făcută aici o diferență între două tipuri sociale de comunități aflate în zona perirubană: comunitatea rurală tradițională, respectiv ruralul modernizat;
- profil preponderent rezidențial.

2.2. Context juridic și funcțional (sau național și regional al funcționării zonelor periurbane)

Termenul de localități / zonă sau comune suburbane nu mai au semnificație juridică-administrativă, chiar dacă acesta mai apare sporadic în diferite acte normative. Statusul juridic de comune suburbane (cu semnificația de unități administrativ-teritoriale situate în imediata vecinătate a orașelor și municipiilor și aflate sub puternica influență și chiar administrare a acestora) a dispărut ca efect al abrogării prevederilor art. 6 alin. 2 privitoare la comunele suburbane din Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului Romaniei, prin Decretului-Lege 38/1990. Autonomia administrativă a unităților administrative-teritoriale a scos de

În fapt, chiar dacă zona suburbană nu mai are o semnificație juridică, aceasta este asumată de norma juridică a planificării urbane și teritoriale prin alți termeni sau formule de asociere teritorială: zonă de influență, aglomerații urbane etc.

Potrivit legislației specifice din domeniul urbanismului, unitățile administrativ-teritoriale de bază sunt definite astfel:

- comuna – “este unitatea administrativ-teritorială de bază care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice și demografice. Prin organizarea comunei se asigură dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale”;
- orașul – “este unitatea administrativ-teritorială de bază declarată ca atare prin lege, pe baza îndeplinirii criteriilor prevăzute de legislația privind amenajarea teritoriului național. Orașul este alcătuit din zone rezidențiale, zone industriale și de afaceri, cu multiple dotări edilitare cu funcții administrative, industriale, comerciale, politice, sociale și culturale destinate deservirii unei populații dintr-o zonă geografică mai întinsă decât limitele administrative ale acestuia, de regulă situate împrejur.
- municipiul – “este unitatea administrativ-teritorială declarată ca atare prin lege, pe baza îndeplinirii criteriilor prevăzute de lege. Municipiul este alcătuit din zone rezidențiale, zone industriale și de afaceri, cu multiple dotări edilitare cu funcții administrative, industriale, economice, politice, sociale, culturale și științifice destinate deservirii unei populații dintr-o zonă geografică mai întinsă decât limitele administrative ale acestuia, de regulă situate într-un areal mai mare decât al orașului”.

Zona periurbană poate fi identificată cu zonă de influență - concept operational reglementat prin Legea 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități. Zona de influență cuprinde teritoriul și localitățile care înconjoară un centru urban și care sunt influențate direct de evoluția orașului și de relațiile de intercondiționare și de cooperare care se dezvoltă pe linia activităților economice, a aprovizionării cu produse agroalimentare, a accesului la dotările sociale și comerciale, a echipării cu elemente de infrastructură și cu amenajări pentru odihnă, recreere și turism.

Dimensiunile zonei de influență sunt în relație directă cu mărimea și cu funcțiunile centrului urban polarizator, iar rangul poziționează o localitate în ierarhia din cadrul rețelei de localități la nivel național. Rangul unei localități este astfel expresie a importanței actuale și în perspectivă imediată a unei localități în cadrul rețelei din punct de vedere administrativ, politic, social, economic, cultural etc., în raport cu dimensiunile ariei de influență polarizate și cu nivelul de decizie pe care îl implică în alocarea de resurse. Această importanță trebuie să își găsească corespondentul și în nivelul de modernizare.

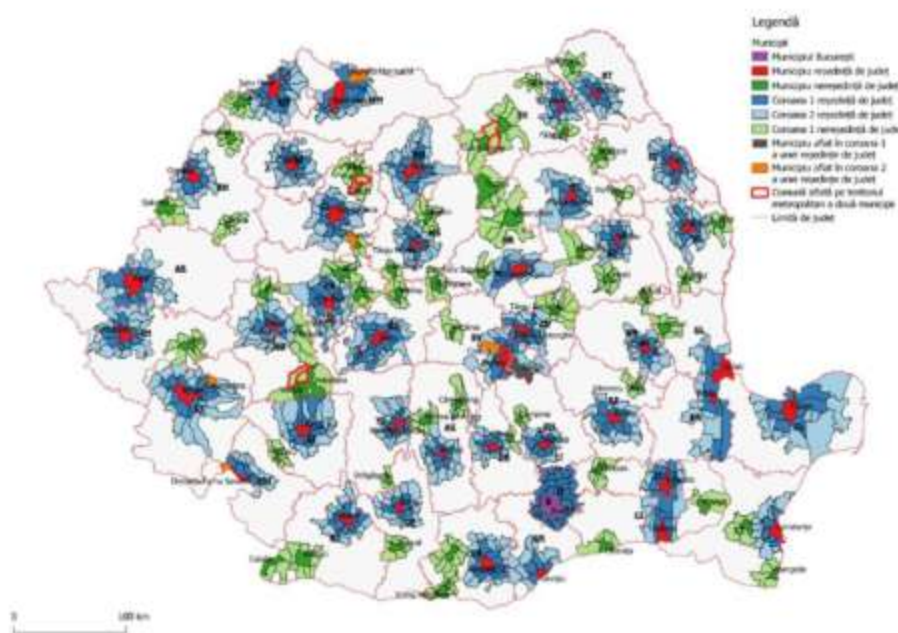

Fig. 1 – Legea nr. 246 din 20 iulie 2022 privind zonele metropolitane, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, Anexa nr. 2 - Harta unităților administrativ-teritoriale cuprinse în teritoriul metropolitan al municipiilor reședință de județ și al altor municipii

În acord cu prevederile Legii 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități corelat cu prevederile Legii 246/2022 privind Zonele Metropolitane, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative – Anexa nr. 1 – Lista unităților administrativ-teritoriale cuprinse în teritoriul metropolitan al municipiilor reședință de județ și al altor municipii, localitățile din unitatea administrativ-teritorială Petricani și din cele vecine au următoarele ranguri:

- localități de rang IV – satele reședință de comună: **Petricani**, Agapia, Vânători Neamț, Grumăzești, Răucești și Timișești;
- localități de rang V – **satele componente UAT Petricani (Boiștea, Târpești și Țolici)**, satele componente UAT Târgu Neamț (Humulești, Humuleștii Noi și Blebea), satele componente UAT Agapia (Filioara, Săcălușești și Văratec), satele componente UAT Vânători Neamț (Lunca, Mănăstirea Neamț, Nemțișor), satele componente UAT Grumăzești (Curechiștea, Netezi și Topolița), satele componente UAT Răucești (Oglinzi, Săvești și Ungheni), satele componente UAT Timișești (Dumbrava, Plăieșu, Preutești și Zvorănești).
- localitate de rangul III – orașul Târgu Neamț.

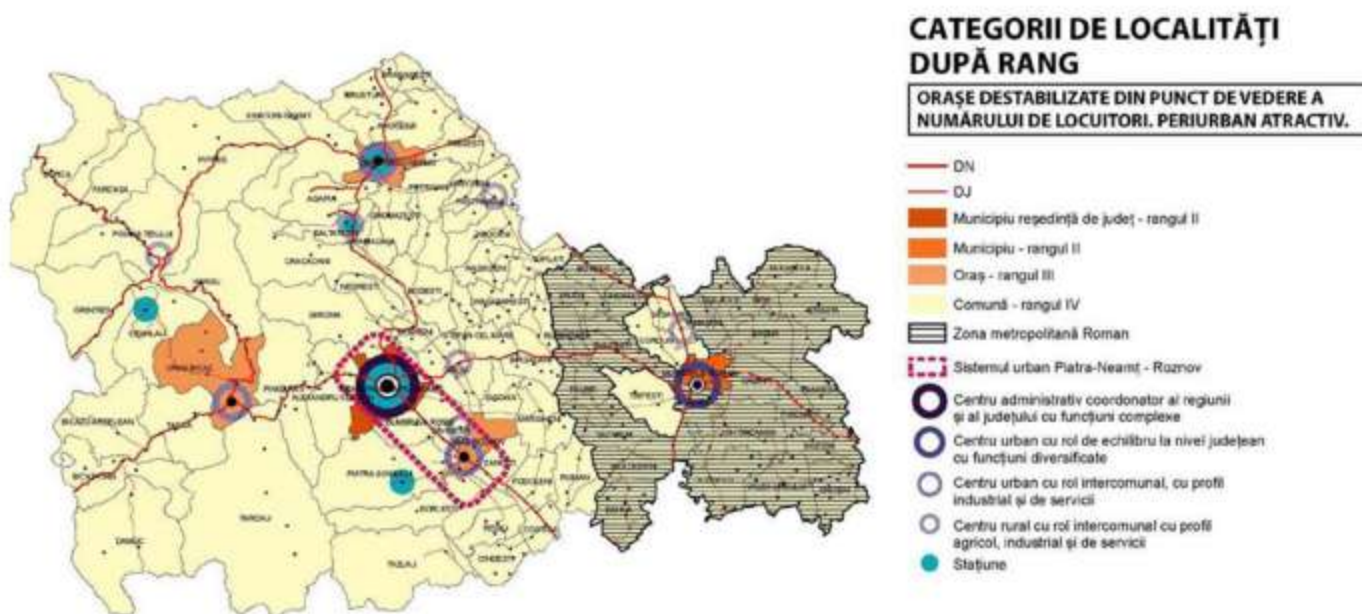

Fig. 2 Categori de localități după rang (P.A.T.J. Neamț)

În contextul organizării localităților din România în unități administrative-teritoriale cu dimensiuni și logici spațial-funcțional diferit față de alte state europene (în care nu orice localitate este o unitate administrativ-teritorială), Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare face referire la sate sau localități suburbane când definește teritoriul intravilan al municipiilor și orașelor. Astfel, teritoriu intravilan cuprinde totalitatea suprafețelor construite și amenajate ale localităților ce compun unitatea administrativ- teritorială de bază, delimitate prin planul urbanistic general aprobat și în cadrul cărora se poate autoriza execuția de construcții și amenajări, intravilanul compunându-se, de regulă, din mai multe trupuri (sate sau localități suburbane componente).

2.3. Structura sistemului de așezări din județul Neamț și poziționarea comunei Petricani în context județean

Județul Neamț este situat în partea central vestică a regiunii Nord Est a României, în bazinele raurilor Bistrita, Siret și Moldova. Municipiul de reședință Piatra Neamț, atestat istoric din anul 1392 sub numele de Piatra lui Craciun, este situat în apropierea masivului Ceahlau, munte considerat sfânt în mitologia românească. Fiind situat la o răscruce de drumuri turistice, municipiul este un important obiectiv turistic, detinând monumente istorice și de arhitectură. Județul se bucură și de numeroase obiective naturale și istorice precum Parcul Național Ceahlau, Parcul Național Cheile Bicazului-Hasmas, Parcul Natural Vanatori Neamț, Cetatea Neamtului, precum și numeroase lacasuri de cult.

Județul Neamț a fost înființat în limitele administrative actuale prin Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României.

Populația județului domiciliază cu preponderență în mediul rural, ponderea celor din mediul urban fiind de doar 39,1% (19,9% în municipiul Piatra Neamț). Cele mai mari comune sunt: Săbăoani (11.882), Tămășeni (9.837), Borlești (9.371), Pipirig (9.025) - 2020.

Poziția localităților urbane conduce la următoarea configurație a conectivității și mobilității: există legături rutiere între toate cele 5 orașe din județ (nu oricare două orașe sunt însă conectate direct, pentru multe binoame trecerea prin Piatra Neamț fiind obligatorie), la nivel de cale ferată însă există o legătură doar pe axele Bicaz-Piatra Neamț-Roznov către Bacău și Roman-Targu Neamț prin Pașcani. Această situație este dată de configurarea de tip fish-bone a rețelei de cale ferată din județ, cu capete de linie la Bicaz-Chei și la Targu-Neamț. Pe lângă stațiile aferente orașelor, în județ mai există 8 halte. Până în acest moment nu sunt planificate lucrări de modernizare a stațiilor sau a haltelor.

Targu Neamț poate fi considerat nod intermodal, datorită faptului că este conectat la rețeaua națională de cale ferată și se află pe traseul rețelei rutiere TEN-T „core”. Dată fiind însă ponderea sa economică, el are însă o importanță redusă ca nod intermodal având în principal un potențial de nod de legătură a hinterland-ului județean cu polurile socio-economice exterioare fiind conectat prin Pașcani cu Iași și apoi cu magistrala 500 București-Siret.

Comuna Petricani este situată în nord-estul județului Neamț, România, formată din satele Petricani, Târpești, Țolici, Boiștea. Comuna se află la sud-est de orașul Targu Neamț, pe malurile râului Topolița. Este străbătută de șoseaua județeană DJ155I, care o leagă spre vest de Grumăzești și Targu Neamț (unde se termină în DN15C) și spre est și sud de Urecheni, Păstrăveni, Tupilați, Bârgăuani (unde se intersectează cu DN15D), Făurei, Secuieni și Români.

Unul dintre factorii care favorizează dezvoltarea peri-urbană armonioasă și durabilă este mobilitatea între centrul urban și localitățile învecinate. Un nivel crescut de conectivitate între polul metropolitan și hinterland-ul sau depinde în mare măsură de accesibilitatea serviciilor de transport public (care este accesibil unor paturi mai largi de populație, asigurând atât o dezvoltare sustenabilă cât și un acces mai facil al polului urban la resursele de toate tipurile localizate în proximitatea sa. Pentru ca transportul public să fie viabil și durabil el trebuie conceput astfel încât să asigure, în urma diferitelor inițiative și servicii din care e compus, atât mobilitatea intravilană a orașelor cât și conectarea polilor de activitate între ei (transport între principalele orașe) și a zonelor rurale cu polii urbani.

Orașul Târgu Neamț generează un pol de urbanizare local, cu o mai bună legătură cu Piatra-Neamț și cu exteriorul județului.

Comuna Petricani face parte din sistemul economic turistic Târgu Neamț - Agapia (alături de UAT-urile Poiana Teiului, Pipirig, Vânători-Neamț, Agapia, Răucești, Timișești, Petricani, Grumăzești și Bălțătești) și se bucură de un patrimoniu natural și antropoc de o frumusețe deosebită (Parcul Natural Vânători Neamț și numeroase monumente istorice de importanță națională și locală).

Atât orașul Târgu Neamț cât și comuna Petricani fac parte din Grupul de acțiune locală Ținutul Răzeșilor.

GAL Ținutul Răzeșilor (Orașul Tîrgu Neamț și comunele: Birgăuani, Bodești, Dobreni, Dragomirești, Dulcești, Dumbrava Rosie, Faurei, Girov, Grumăzești, Negrești, Petricani, Razboieni, Ruginoasa, Stefan cel Mare, Tibucani, Trifesti, Tupilati și Valeni din județul Neamț, și comuna Ciohorani din județul Iasi)

Teritoriul ASOCIAȚIA TINUTUL RAZESILOR este un teritoriu omogen din punct de vedere geografic, socio-economic și cultural, cu o populație de 79.391 locuitori, teritoriu coerent, cu o suprafață de 925,12 Kmp, format din 20 unități administrativ-teritoriale, respectiv 18 comune și 1 oraș din județul Neamț precum și o comună din județul Iasi. Relieful teritoriului GAL este reprezentat de o zonă subcarpatică, o zonă de podis și o zonă de câmpii colinare, de-a lungul vailor raurilor Moldova și Siret. Relieful teritoriului GAL este reprezentat de o zonă subcarpatică, o zonă de podis și o zonă de câmpii colinare, de-a lungul vailor raurilor Moldova și Siret. Zona subcarpatică cuprinde depresiunile Topolita, Neamț și Cracau-Bistrita. Cele mai importante culmi sunt: "Holmul cel Mare" (520 m) și "Stanca Serbestilor" (512 m). Depresiunea Topolita formează un culoar cu altitudini de 380 - 460 m și o alternanță de terase și dealuri. Zona de podis aparține Podisului Central Moldovenesc iar culoarele de vale ale Moldovei și Siretului au aspectul unor câmpii colinare, terasate, cu o altitudine de 180-200 m.

Reteaua hidrografică a teritoriului ASOCIAȚIEI TINUTUL RAZESILOR este dominată de râul Moldova, un afluent al Siretului care traversează județul Neamț pe o lungime de 63 km. Un alt curs de apă important este râul Cracau, care este un afluent al Bistritei.

Vegetația teritoriului GAL este reprezentată în principal de păduri de foioase (fag, stejar, gorun, carpen etc) precum și importante suprafețe de pășuni și fanete naturale. În luncile Siretului și Moldovei este dominantă vegetația ierboasă.

Fig. 3 – Localizarea comunei Petricani

Definire UAT Petricani

Comuna Petricani este situată în Depresiunea Neamțului, teritoriul fiind inclus în sectorul nordic al Subcarpaților Moldovei, cunoscut și sub numele de Subcarpații Neamțului.

Este formată din satele Petricani, Târpești, Țolici și se învecinează cu:

- La Nord: Comuna Timișești, orașul Târgu Neamț;
- La Est: Comuna Urecheni, Păstrăveni, Țibucani;

- La Sud: Comuna Bodești;
- La Vest: Comuna Grumăzești.

Suprafața comunei Petricani este de 7568 ha, din care 1732 ha teren arabil, 933 ha pășuni, 3931 ha păduri, 45 ha livezi și 706 ha intravilan existent.

Suprafața totală a unității administrativ teritoriale Petricani, conform O.C.P.I. Neamț este de 7557 ha iar suprafața intravilanului existent este de 705,94 ha.

La 1 ianuarie 2024, efectivul demografic al județului Neamț era de 547.397 persoane, din care populația cu domiciliu din mediul rural reprezenta 61,12% (respectiv 334.589 persoane).

Raportat la aceeași dată, 1 ianuarie 2024, populația cu domiciliu a comunei Petricani număra 6117 persoane, în termeni procentuali reprezentând 1,83% din totalul populației rurale înregistrată în județul Neamț. Pe parcursul ultimilor 10 ani de zile, în perioada 2014-2024, populația comunei Petricani nu prezintă oscilații importante, înregistrând o creștere de 46 de persoane, de la 6071 în 2014 la 6117 în 2024, conform INSSE.

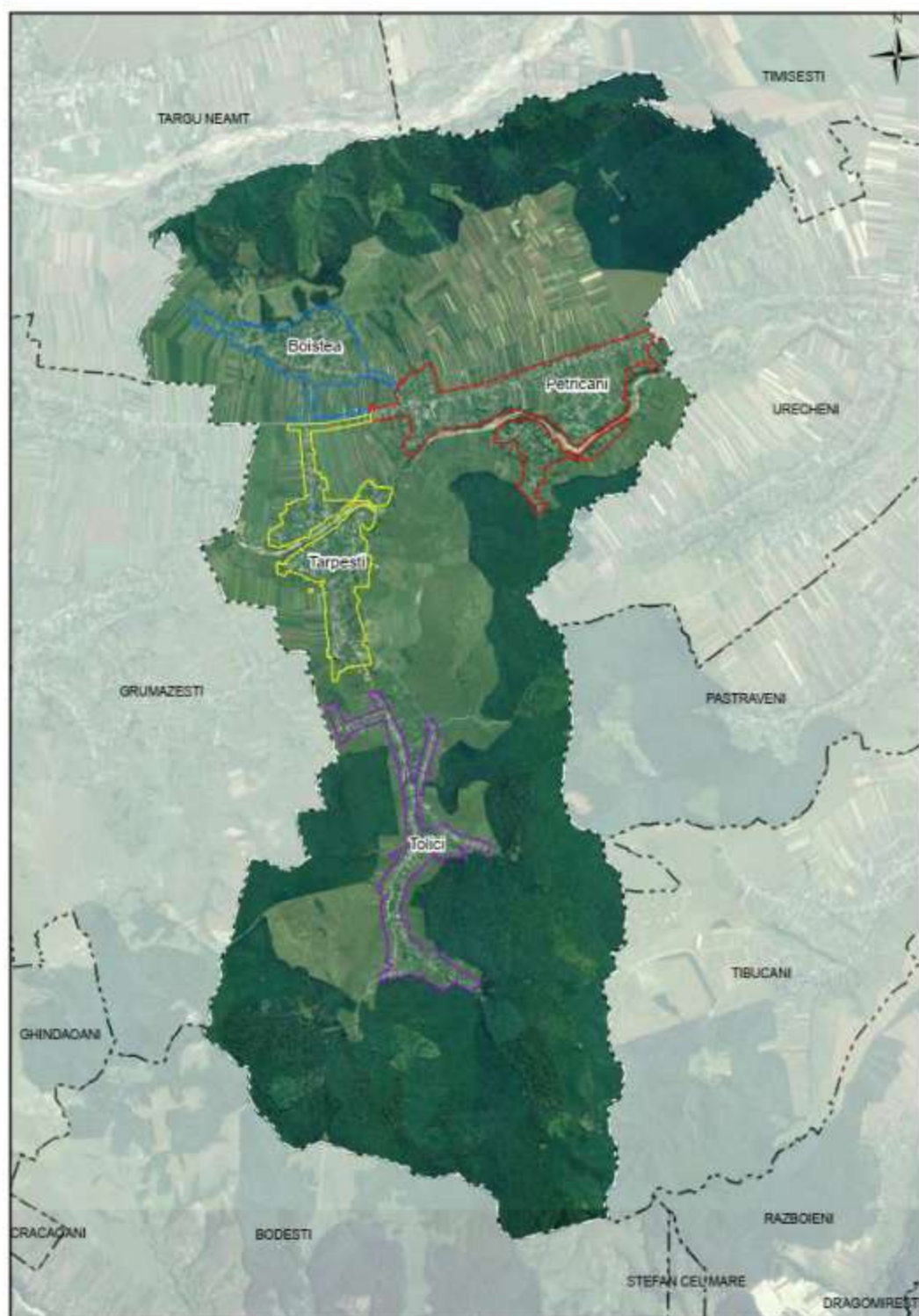

Fig. 4 – Localități componente intravilan comuna Petricani

2.4. Sistemul județean, zonal și local de căi de comunicație

Rețeaua județeană de căi de comunicație

Drumurile naționale de pe teritoriul județului Neamț formează o rețea mărginită în partea de vest pe drumul de pe Valea Bistriței (DN 15 și DN 17B), în partea de est pe drumul de pe Valea Siretului și a Moldovei (DN2), întretăiate de drumurile de pe văile Bicaz (DN 12C), Bistricioara (DN 15), Poiana Largului și Neamțului (DN 15B), precum și de drumul ce face legătura între colinele subcarpatice și podișul central al Moldovei (DN 15D). Mijlocul teritoriului este străbătut de la sud către nord de DN 15C unind Municipiul Piatra Neamț cu orașul Târgu Neamț și cu partea de sud a județului Suceava.

Lungimea totală a drumurilor din județul Neamț a crescut de la 1810 km în anul 2000, la 1875 în anul 2010, până la 2039 km în anul 2019. Drumurile naționale ocupă un procent de 20% din lungimea totală a drumurilor.

La nivelul Regiunii Nord-Est județul Neamț prezintă cea mai mică densitate pentru circulația rutieră.

Acest fapt defavorizează accesul la zonele urbane și poate încetini procesul de urbanizare al județului.

Rețeaua locală de căi de comunicație

Principală cale de comunicație pe teritoriul comunei este reprezentat de DJ 155I care constituie legătura dintre orașul Târgu Neamț și comuna Tupilați, jud. Neamț.

Comuna are în administrare 54 km de drumuri comunale dintre care 33 km asfaltați și 21 km pietruși cu balast.

Comuna are o infrastructură care necesită modernizare – reabilitare. Infrastructura rutieră va trebui modernizată în paralel cu introducerea – extinderea celorlalte rețele de utilități (apă, canal, gaze naturale, etc.).

În perioada 2008 – 2020 au fost realizate investiții pentru modernizarea infrastructurii de drumuri din comună, conform informațiilor furnizate de primărie au fost desfășurate următoarele lucrări:

- Modernizare drumuri locale sat Târpești, comuna Petricani (Strada: Morii, Poetului, Cotului, Salcânilor, Rozelor) – 2.5 km;
- Modernizare drumuri de interes local în comuna Petricani, satele Petricani și Boiștea (Strada: Școlii Răbăia, Cireșilor, Cotroceni, Izvorului, Bisericii Petricani, Pârăoani,

Bisericii, Școlii) – 5 km;

- Modernizare drum comunal Rotunda-Țolici – 2,5 km;

- Modernizare DJ 155 I – sat Petricani – 5 km;

- Modernizare DJ 155 M – sat Târpești – 3,5 km;

- Modernizare DJ 155 B – sat Țolici 6 km;

- Modernizare DJ 155 M - sat Țolici 1,5 km;

- Demolarea și construire a două poduri noi din beton armat peste râul Topolița, comuna Petricani;

- Refacere infrastructură pod beton, afuiere pile, punct cot Târpești, sat Târpești;

- Reparația a cinci poduri din lemn, în lungime totală de 97,2 ml;

- Refacere platformă din balast drum 9 km.

Dezvoltarea turistică și agroturistică a comunei impune modernizarea rețelei de drumuri către zonele de interes care se pretează la astfel de activități.

Mijloacele de transport folosite de populație sunt autobuze și microbuze ale unor firme de transport din Piatra Neamț și Târgu Neamț

Deschiderea de noi drumuri în intravilan, în enclave neconstruite, se va face pe bază de P.U.Z. Și amplasarea de noi construcții, deasemenea, se va face după realizarea pe teren a lucrărilor de infrastructură.

Figura nr. 5 – Infrastructura rutieră care traversează comuna Petricani (extras din Harta Infrastructura rutiera a județului Neamț – CJ Neamț – TOPOPREST SRL)

2.5. Zona de influență a așezărilor urbane sub aspectul distanțelor între reședințele de comună și localitățile urbane

Comuna Petricani, periurbana orasului Targu Neamt – se afla in aria de influenta directa a acestuia.

Se afla la o distanta de 13,5 km de centrul orasului Targu Neamt (aproximativ 15 minute), 50 km fata de Municipiul Piatra Neamt (aproximativ 50 de minute) si la 54 de km fata de Municipiul Roman (aproximativ 50 de minute).

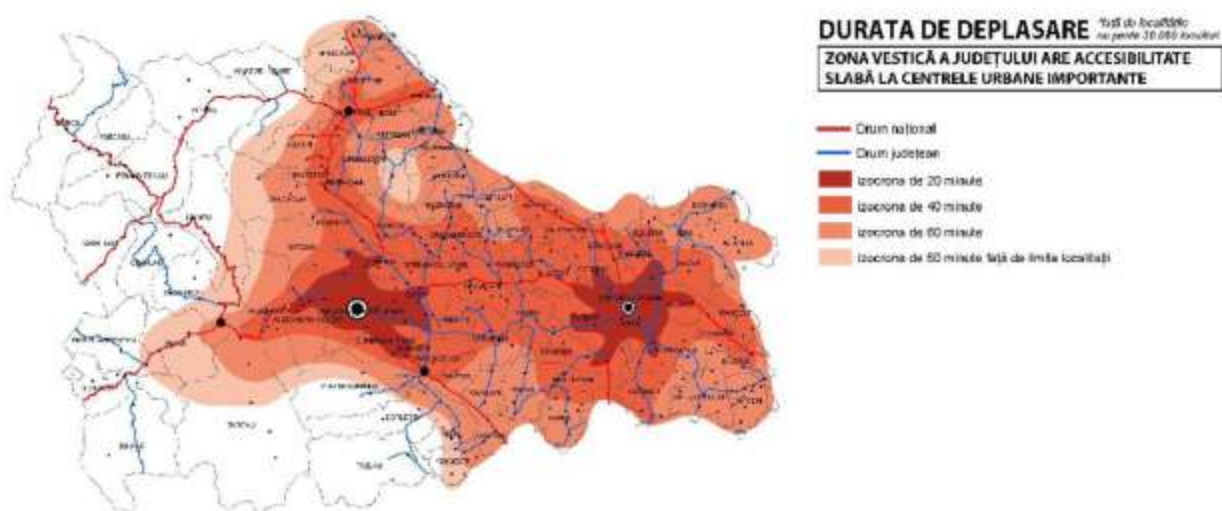

Figura nr. 6 – Durata de deplasare între localități, jud. Neamț (Sursa: PATJ NEAMȚ — INFRASTRUCTURA TEHNICĂ – Situația existentă)

2.6. Delimitarea zonei periurbane

Delimitarea zonelor periurbane pleacă de la prevederile din Legea 350/2011, și anume:

„teritoriul periurban reprezintă suprafața din jurul municipiilor și orașelor, în cadrul căreia se creează relații de interdependență în domeniul economic, al infrastructurii, deplasărilor pentru muncă, asigurărilor cu spații verzi și de agrement, asigurărilor cu produse agroalimentare etc”.

Din punct de vedere structural zona periurbană sau teritoriul periurban este alcătuit din două elemente: un centru urban (municipiu sau oraș) și o zonă rurală periurbană (formată din comunele din vecinătate și satele aparținătoare).

Delimitarea zonei periurbane are la bază o serie de criterii:

- criterii geografice, bazate pe aspecte legate de localizare, accesibilitate și geografia teritoriului (relief - zonă montană sau de podiș și limitările cauzate de condițiile climatice și biofizice asociate);
- criterii funcționale (ariile de polarizare ale principalelor așezări urbane și relațiile funcționale existente), bazate pe raportul dintre o localitate urbană și zona sa înconjurătoare (funcția de aprovizionare, funcția industrială, funcția de recreere și agrement, funcția furnizării de forță de muncă (navetism) etc.);
- criterii economice și socio-culturale, bazate pe relațiile comerciale, de învățământ, cultură și sănătate;
- nivelul de dotare/echipare sau gradul de înzestrare tehnico-edilitară a localităților și locuințelor.

Studiu de fundamentare pentru P.U.G. Petricani privind teritoriul periurban este o documentație de urbanism obligatorie pentru întocmirea Planului Urbanistic General al comunei Petricani. Acest studiu preia elementele strategice prevăzute în Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ Neamț), plan de amenajare a teritoriului de nivel superior, prevederi ale diferitelor Secțiuni ale Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), dar și prevederile specifice privind zonele metropolitane din Legea nr. 246 din 20 iulie 2022. Astfel, prin studiul de față sunt stabilite direcțiile strategice de dezvoltare a zonei de polarizare specifică teritoriului comunei Petricani, în concordanță cu strategiile sectoriale de la nivel Județean, Regional, Național și a politicii de dezvoltare metropolitană în România.

Obiectivele generale ale politicii de dezvoltare metropolitană în România sunt următoarele:

- reducerea disparităților economice, sociale și regionale prin consolidarea legăturilor urban-rural și centru - periferie;

- creșterea competitivității economice și capacitatea regiunilor de a prospera într-o economie globală,
- creșterea coerenței actului administrativ și asigurarea unei mai bune guvernări locale;
- asigurarea și îmbunătățirea accesului tuturor cetățenilor la servicii de interes general.

SISTEME. RELAȚII. NODURI.

JUDEȚUL NEAMȚ DEȚINE DOUĂ SISTEME NATURAL-ANTROPICE:
VALEA BISTRIȚEI ȘI ZONA TÂRGU NEAMȚ-AGAPIA

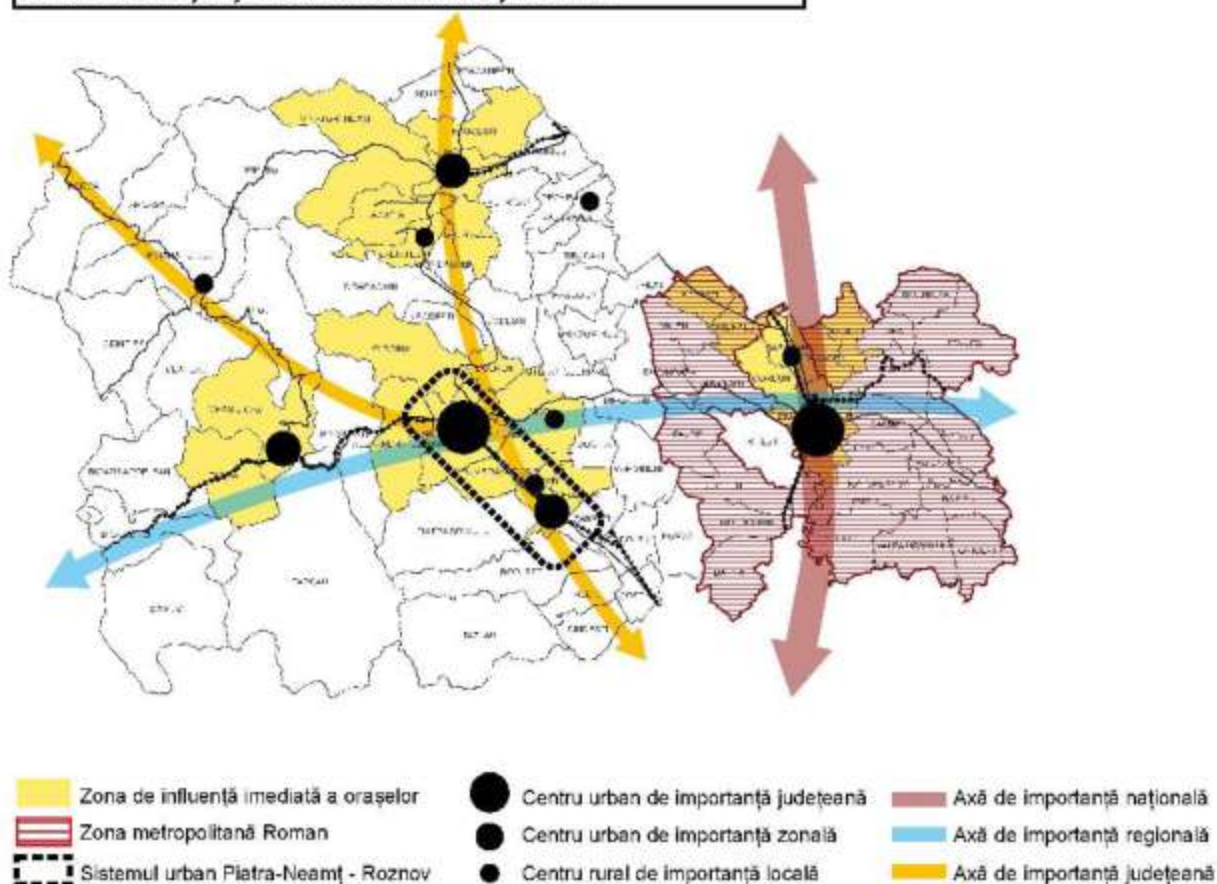

Figura nr. 7 – Zone de influență și axe de importanță națională, județeană și regională
(Sursa: PATJ Neamț – Reteaua de localități și populația – situația existentă)

Teritoriul periurban al orasului Targu Neamt

Orășul Târgu Neamț generează un pol de urbanizare local, cu o mai bună legătură cu Piatra-Neamț și cu exteriorul județului.

Comuna Petricani face parte din sistemul economic turistic Târgu Neamț - Agapia (alături de UAT-urile Poiana Teiului, Pipirig, Vânători-Neamț, Agapia, Răucești, Timișești, Petricani, Grumăzești și Bălțătești) și se bucură de un patrimoniu natural și antropic de o frumusețe deosebită (Parcul Natural Vânători Neamț și numeroase monumente istorice de importanță națională și locală).

Atât orașul Târgu Neamț cât și comuna Petricani fac parte din Grupul de acțiune locală Ținutul Răzeșilor.

GAL Ținutul Răzeșilor (Orasul Targu Neamt si comunele: Birgauani, Bodești, Dobreni, Dragomirești, Dulcești, Dumbrava Rosie, Faurei, Girov, Grumazesti, Negrești, Petricani, Razboieni, Ruginoasa, Stefan cel Mare, Tibucani, Trifesti, Tupilati si Valeni din judetul Neamt, și comuna Ciohorani din judetul Iasi)

3. TERITORII SUBURBANE ȘI CATEGORII DE RELAȚII

3.1. Relații de facto/sate vs. relații de jure/comune; relații rezidențiale, economice, de transport și gestiune servicii publice etc.

Având în vedere aspectele juridice și administrative menționate anterior, apreciem că în cazul comunei Petricani, relațiile funcționale cu Orasul Targu Neamt si cu celelalte comune invecinate sunt favorizate de distanțe și de particularitățile rețelei de drumuri.

Dinamica demografică și transformările economice și constructive la nivelul localităților componente ale Comunei Petricani evidențiază intensitatea relațiilor pe care acestea le au cu localitatea-reședință Petricani.

Având în vedere datele analizate (populația rezidentă din fiecare localitate componentă a U.A.T. Petricani, fondului construit de locuințe etc.) și concluziile cu privire la schimbările demografice din ultimii 20 de ani, putem formula următoarele observații:

- relațiile de cooperare între localitățile componente (localitatea de reședință Petricani și localitățile Tarpesti, Tolici si Boistea), nu indică cert și o dinamică locală în ceea ce privește mediul construit;
- așezarea localității Petricani în lungul căii de circulație DJ155I, determină relații spațiale și funcționale naturale, favorabile, respectiv o accesibilitate și semnificativă influență asupra acestora;
- relațiile de cooperare cu localitatea Tolici sunt îngreunate de distanța și de accesul rutier.

Populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale. Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară ca are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator nu se ține cont de reședința obișnuită, de perioada și / sau motivul absenței de la domiciliu."

Datele utilizate pentru determinarea populației după domiciliu provin din două surse: administrative (migrația internă, migrația internațională definitivă, primiri și renunțări la cetățenia română) și statistice (rezultatele cercetărilor statistice privind natalitatea și mortalitatea).

În graficele următoare sunt prezentate date statistice cu privire la dinamica populației după domiciliu (grafic 1) și evoluția fondului construit de locuințe (grafic 2) din unitatea administrativ-teritorială Petricani, în perioada 1992-2024.

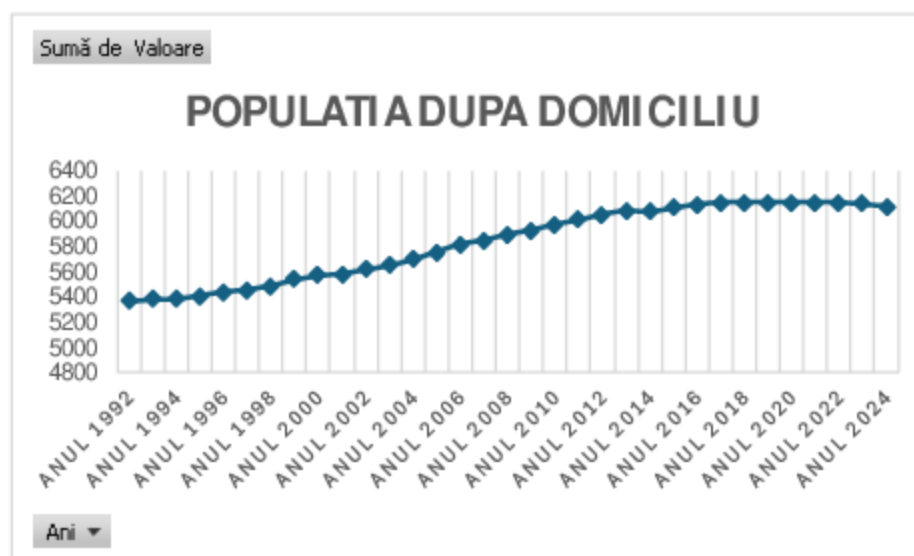

Figura nr. 11 – Populația după domiciliu în UAT Petricani, perioada 1992 – 2024 (Sursa: INSSE Baza de date Tempo ONLINE - Populația după domiciliu, pe grupe de vârstă, județe și localități)

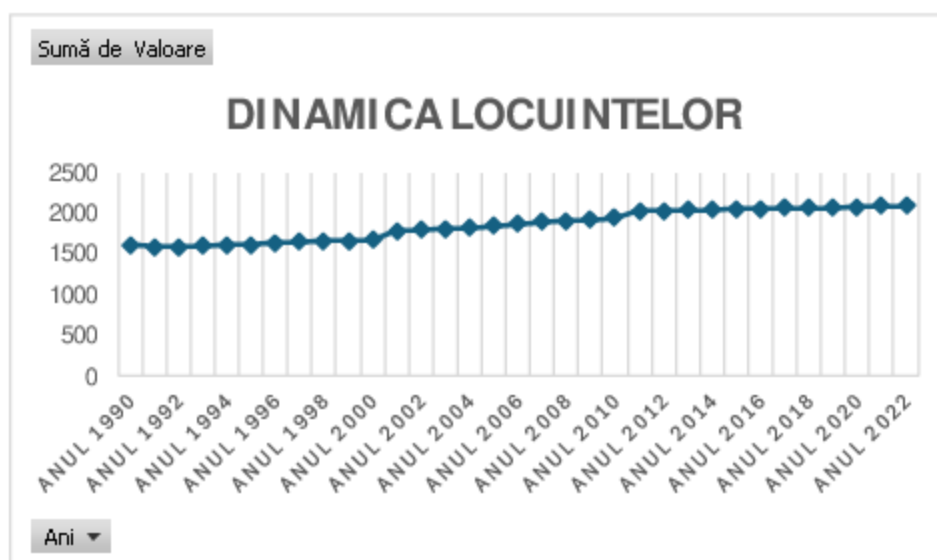

Figura nr.12 – Dinamica locuințelor în UAT Petricani, perioada 1990– 2022(Sursa: INSSE Baza de date Tempo ONLINE – Locuințe existente pe forme de proprietate, județe și localități)

Conform metodologiei I.N.S. fondul existent de locuințe este determinat în baza datelor obținute la recensământul populației și locuințelor ținând seama de modificările intervenite în cursul fiecărui an: intrări prin construcții de locuințe noi sau prin schimbarea unor spații cu altă destinație în locuințe și ieșiri prin demolări, respectiv prin schimbarea din locuințe în spații cu altă destinație.

Evoluția fondului de locuințe este asemanatoare între Orasul Targu Neamt si evolutia din comunele din zona periurbana a acestuia, respectiv o dinamica pozitiva a numarului de locuinte.

În cazul comunelor Agapia, Grumazesti, **Petricani**, Raucesti, Timisesti si Vanatori Neamt dinamica este una pozitivă, iar doar în cazul comunei Baltatesti este negativă raportat la perioada analizată (1992 - 2022), cu o ușoară creștere în ultimii 10 ani.

O posibilă explicație pentru evoluția fondului construit de locuințe, în lipsa unei creșteri majore a populației, poate fi construirea de reședințe secundare sau de vacanță aparținând populației urbane, mai înstărită.

Tabelul 5 – Dinamica numărului de locuințe în zona periurbană a orasului Targu Neamt, perioada 1992 – 2022 (Sursa: INSSE Baza de date Tempo ONLINE)

LOCALITATE/ PERIOADA CONSTRUIRE CLADIRI LOCUINTE	1992	2002	2012	2022
Oras Targu Neamt	6974	7446	7843	8358
Agapia	1552	1755	1926	2008
Baltatesti	2370	2425	1508	1846
Grumazesti	1799	1926	2091	2167
Petricani	1589	1794	2034	2086
Raucesti	2231	2593	2958	3028
Timisesti	1223	1356	1517	1557
Vanatori-Neamt	2605	2580	2706	2788

3.2. Relații de cooperare

Parteneriatul ASOCIATIEI TINUTUL RAZESILOR este format din 42 parteneri, din care: 20 parteneri publici (47,62%) – UAT-uri din teritoriul GAL, 15 parteneri privati (35,71%)- agenti economici din teritoriul GAL, 6 ONG-uri (14,29%) - care reprezinta societatea civila din cadrul parteneriatului si o persoana fizica relevanta (2,38%) – care reprezinta segmentul mestierilor populari din teritoriul GAL.

Din punct de vedere al reprezentării sectoarelor de interes, componenta parteneriatului acopera cerintele specifice care tin de eligibilitatea parteneriatului, conform Ghidului solicitantului pentru participarea la selectia strategiilor de dezvoltare locala. Cei 20 parteneri publici sunt reprezentati de cele 20 UAT-uri din teritoriul ASOCIATIEI TINUTUL RAZESILOR, din care 19 UAT-uri din judetul Neamt (1 oras eligibil LEADER si 18 comune) si 1 UAT - o comuna din judetul Iasi, conform Anexei 3 la SDL. Partenerii publici din administratia locală au aderat in baza Hotărârilor de Consiliu Local de aderare la Parteneriatul ASOCIATIEI TINUTUL RAZESILOR. Ponderea partenerilor publici reprezinta 47,62% din total parteneriat, incadrându-se in plafonul de maximum 49% prevazut de Ghidul solicitantului.

UAT-urile parteneri publici constituie fundamentul constructiei parteneriatului, venind cu teritoriile si populatia aferenta (conform Recensământului Populatiei si a Locuintelor 2011), care intra in formula de calcul a valorii sprijinului FEADR care urmeaza sa fie acordat prin programul LEADER 2014-2020 pentru dezvoltarea teritoriului GAL. Partenerii publici sunt interesati de dezvoltarea locala si cresterea nivelului de trai al comunitatilor pe care le reprezinta. Fiecare UAT este interesat sa-si creasca gradul de dezvoltare, infrastructura si serviciile de baza pentru populatie, atractivitatea pentru investitori pentru diversificare economica si creare de locuri de munca.

Fiecare UAT are un potential endogen reprezentat de: numarul de locuitori, suprafata agricola a exploatatiilor, suprafata forestiera, numarul de animale, patrimoniul natural si cultural etc. Indicatorii care cuantifica informatii referitoare la potentialul endogen si la activitatile economice desfasurate la nivelul UAT-urilor din teritoriul GAL exprima potentialul lor socio-economic de dezvoltare iar informatiile referitoare la capitalul uman de la nivelul fiecarui UAT sunt exprimate prin indicele de dezvoltare umana locala (IDUL). In urma consultarii partenerilor publici au fost identificate nevoi punctuale de dezvoltare locala, care au fost prioritizate in vederea elaborarii Strategiei de dezvoltare locala a teritoriului, care cuprinde masurile de dezvoltare propuse pentru finantare prin programul LEADER, la nivelul ASOCIATIEI TINUTUL RAZESILOR.

Majoritatea administratiilor locale din teritoriul GAL au experienta in accesarea finantarilor din surse publice si in implementarea proiectelor finantate din fonduri guvernamentale si comunitare, in cadrul unor programe accesate anterior. In perioada de programare 2007-2013 majoritatea UAT-urilor au accesat fonduri comunitare FEADR inclusiv

Evoluția fondului de locuințe este asemanatoare între Orasul Targu Neamt si evolutia din comunele din zona periurbana a acestuia, respectiv o dinamica pozitiva a numarului de locuinte.

În cazul comunelor Agapia, Grumazesti, **Petricani**, Raucesti, Timisesti si Vanatori Neamt dinamica este una pozitivă, iar doar în cazul comunei Baltatesti este negativă raportat la perioada analizată (1992 - 2022), cu o ușoară creștere în ultimii 10 ani.

O posibilă explicație pentru evoluția fondului construit de locuințe, în lipsa unei creșteri majore a populației, poate fi construirea de reședințe secundare sau de vacanță aparținând populației urbane, mai înstărită.

În prezent există relații de competiție între comuna Petricani și localitățile din zona funcțională suburbană a orasului Targu Neamt, din lungul drumului județean DJ 155I în primul rând cu localitățile Topolita si Urecheni. În contextul favorabilităților investițiilor din domeniul turismului sau al serviciilor, apropierea si legatura acestora prin drumul județean cu orasul statiune turistica de interes national Targu Neamt constituie un imbold in dezvoltarea si cresterea competitivitatii acestora.

Măsurile strategice de la nivel teritorial ce vor sta la baza propunerilor prezentate în planul urbanistic general, vor urmări:

- realizarea unui sistem integrat, sustenabil de transport în ariile funcționale urbane
- căi de circulație diversificate, noduri și mijloace de transport durabile prin care se asigură buna conectivitate a comunelor cu polii urbani.
- studierea problemelor specifice sectorului primar, corelat cu problemele de proprietate, pentru crearea unui sistem de protejare a modului tradițional de locuire în arealele rurale, reducerea construirii inadecvate, încurajarea și facilitarea desfășurării activităților tradiționale;
- valorificarea potențialului de odihnă și turism existent în teritoriul periurban;
- valorificarea patrimoniului cultural prezent în zona periurbană și în împrejurimi, completează atractivitatea cadrului natural și face din aceasta zona o destinație turistică atractivă.

Șef proiect,
Arh. Eugen Alexandru Micșa